Ч. 176 (13.124). Львів, четвер 11. серпня 1932. Тополтима оплата заплачено гуртом. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4·00 зол.
Чвертьрічно 12·00 „
Піврічно 24·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Марево нового голоду в СРСР.

Львів, 9. серпня 1932.

Німецькі події, що приняли останніми днями характер малощо не громадянської війни, заабсорбували до тої міри увагу світа, що він за мало інтересується тим, що діється на велитанських просторах Сходу Европи, а саме в Союзі Радянських Соціялістичних Республик. А там діються гідні уваги річи. І діються вони у звязку з цьогорічними живами.

Недавно репродукували ми за харківським „Комуністом" інтервю голови ВУЦВК-ту Петровського про цьогорічні збори збіжа на Україні. Це інтервю крім банальних нібито бадьорих комуністичних фраз містило в собі і багато сумних та трагічних моментів. Побоювання за успіх у цьогорічних зборах хліба пробивалось наглядно через ціле інтервю.

Чергові дні принесли на сторінках радянської преси цілу низку алярмуючих вісток із вістю про цілком лихий хід жнив і хлібозаготівлі. Липневий плян хлібозаготівлі, наприклад на Україні, виконаний тільки на 15 проц. І це діється після дуже важкого року, року загального недоїдання не тільки на Україні, але й у цілому СРСР. Вся преса бе на трівогу, закликає до мобілізації комуністичних сил для ратування жнив. Чим-же вони загрожені? Перш за все тим, що селяни у колгоспних господарствах, асекуруючись від нового голоду, обтинають масово колоски і ховають зерно. Збори збіжа опізнюються наслідком несправности машин радянського виробу. При зборах пропадає маса зерна знов-же таки через несправність машин і через недбальство робітників. А збір, гарний і богатий збір хліба став для більшовиків під теперішню пору найважнішим питанням життя. Бо від збору хліба залежить не тільки дальший хід упромисловлювання краю, але й сякого-такого втримання порядку в межах велитенської держави. А втримати цей порядок чимраз важче. Бо не тільки з хлібом зле. Ще гірше з цукром. Ось у більшовицькій пресі ціла низка алярмів у справі цьогорічного збору цукрового буряка, що заповідається недобре, і також у справі підготовки землі під черговий, весняний засів буряків. У тій-же пресі ціла низка трівожних вісток про невиконування плянів у ділянці заготовки „молокопродуктів", як кажуть більшовики. Те саме діється і в ділянці мясозаготовчих підприємств. Словом, невесело в цілому СРСР на великанській і найосновнішій під теперішню пору ділянці „соціялістичної політики", а саме на харчовій ділянці. Цілим Союзом потрясають судороги голоду вже при реалізації нового врожаю.

А голод, як відомо, жартів не знає. Голод тягне свою жертву на все, щоби тільки найти своє заспокоєння. Тому не дивно, що з недоїдання, або зі страху перед маревом нового голоду, крадуть збіже з піль, крадуть хліб з вагонів у часі транспортів, крадуть із пекарень, заготовчих складів та магазинів. А далі не диво й те, що більшовицька влада, щоби ратувати лад і порядок, щоби ратувати запаси хліба, видала 8. серпня ц. р. невиданий і нечуваний досі в світі декрет виключно проти злодійства та крадіжей харчових продуктів.

Цей декрет Всесоюзного Центрального Виконавчого Комітету, оголошений в усій радянській пресі, передбачує кару смерти або тюрму найменше 10-ти літ разом із конфіскатою майна для кожного, хто важиться на кражу товарів у часі їх транспорту, без огляду на те, до кого б товар належав, до держави, до кооперативів, чи навіть до приватних осіб. Декрет зрівнює далі майно колективних господарств (тобто збіже), кооператив і їх складів з державним майном та передбачує теж кару смерти або найменше 10 літ тюрми разом із конфіскатою майна для всіх тих, що важились би це майно (мова виключно про харчові продукти) красти. Є в декреті і така точка, яка присвячена куркулям ... куркулям. Куркулів жде засилання до концентраційних таборів (тобто до Соловок) на час від 10—15 літ за те, якщо вони будуть намовляти виступати з колективів, або будуть саботувати колективні господарства і ділати на їх шкоду.

У мотивах цього несамовитого декрету сильно підкреслено між іншим те, що в СРСР відбуваються тепер масові крадіжи збіжа з піль, зі складів колективів і радгоспів (радянських фільварків) і масові продажі збіжа на ринках перед державною заготовкою хліба. Такий стан погрожує провалом цьогорічної хлібозаготовчої кампанії і тому ВЦВК і уряд СРСР опублікували аж такий твердий і страшний декрет. Для нас ясно, що цей декрет не матиме сподіваних наслідків. Бо на голод не поможуть ніякі декрети, голод треба заспокоювати хлібом. А населення, видно, не вірить у те, щоби більшовицька влада була в силі відвернути від нього марево голоду і тому воно краде хліб.

На наслідки цього декрету не треба буде довго ждати. Він голоду не заспокоїть, але напевно спричинить смерть тисячів голодних і виснажених недоїданням радянських громадян. Питання тільки, чи й цим разом переможе таки чекістський револьвер і Соловки, чи може паном положення в СРСР схоче стати голод.

Кілька листів із Англії.

(Від нашого кореспондента).

III. Чуттєві мотиви в англійській політиці. — Співчуття з Галичиною. — Наша помилка.

Зайва річ і пригадувати: ні в одній іншій европейській країні західно-українська справа не знайшла стільки співчуття і активного відгомону, що в Англії. Показалося воно при ріжних нагодах: передовсім підчас мирової конференції і змагань за державно-правний статут Галичини в 1919—20 рр. і з нагоди суду над „пацифікацією"; покажеться воно, дасть Бог, при оцінці свіжих подій у Лісчині, при зусиллях до здобуття галицької автономії тай при інших нагодах, які нині передбачити ще неможливо. Наша публика — і то нетільки краєва, варшавськими дошками відгороджена від світа, а й закордонна (українське „гетто" в Женеві, Парижі і деінде, що живе поза скобками місцевої дійсности), — наша публика переважно помиляється при розшукуванню мотивів цієї англійської цікавости до наших справ. Ми схильні відкривати ці „мотиви" в ріжних політичних резонах — у нафтяних чи політичних інтересах, у протирадянських, а то навіть протиросійських підготівлях, в міркуваннях про сухопутню „дорогу до Індій" і в подібних їм „комбінаціях", дуже хитрих і високополітичних — про око, наскрізь фантастичних і безгрунтовних — у дійсности. Велике буває англійське здивування (а то й просто обурення) супроти цих зразків нашої високо-політичної „психольогії", коли зразки ці (на щастя рідко!) попадаються під очі саме тих англійських горожан, котрі найбільш діяльно співчувають нашим терпінням і нашим зусиллям: ось, мовляв, які мотиви ті далекі українські провінціяли нам підсувають... Або, що гірше: ось, мовляв, як вони нам відплачуються за нашу добру волю!... А буває й таке, що знетерпеливлений нашими дівацькими псих.-політичними підходами британець просто ультимативно вам заявляє: або ми залишимо ті наші високополітичні небилиці, або вони, англійці, перестануть нами займатися і залишать нас на ласку божу (і варшавську) з нашими лебедіннями про нафту й толкуваннями про Індії й Персію, з нашими „передніми сторожами західної культури", з нашими інтервенційними небилицями, тощо. І тоді ви мусите відпекуватися безпідставних комбінацій, відхрещуватися від усього того псевдо-політичного самодурства, що фірою сіна заїхало в наші голови і не позволяє вам бачити справжню дійсність — менше високопарну від тої, яку український примітивіст собі вигадав, та зате — справжню.

Ваш кореспондент мусить признатися, що тільки після довгого вагання він рішився кинути на папір цих кілька прозаїчних і терпких завваг — після вагання і без надії, щоб вони відразу переконали українського читача. „Polsko, lecz ciebie błyskotkami łudzą" — ломив тому 100 літ руки польський письменник, силкуючись на землю стягнути польського самодура, якого тодішні польські тромтадрати висадили були на „високу", здавалось їм, кобилу. Вже добрих десять літ неймовірною політичною саламахою годується український горожанин по цьому боці кордону. Це саламаха à la — nomina sunt odiosa — і ми в цій саламасі розсмакували. Повторюйте найбільшу нісенітницю 1000 разів, а вона правдою — не станеться, а принаймні — буде видаватися. А схочете висказати сумнів у цю „правду", то наш брат стане дуба. Політичний самообман запустив таке глибоке коріння в нашу свідомість і так основно здеформував наш політичний світогляд, що навіть, буває, при особистих стрічах ви не наважуєтеся його критикувати: ви почуваєте, що лихо розрослося понад нашу голову, що воно викривило весь наш виднокруг та що наслідком цього вам треба би цілих місяців розмов і дискусій там, де маєте до розпорядимости всього кілька чи кільканадцять годин, і що ви мусіли би написати цілі томи книжок і цілі сотні статтей там, де ви можете собі всього позволити (тай то!) на один-другий несмілий натяк у цьому чи іншому дописі, натяк у найкращому разі хіба толерований — наче якесь чудацтво.*)

Візьмімо конкретний випадок, „казус" — англійський, чи то пак англійсько-український.

Щоб зрозуміти його справжній, не уявлений підклад, треба передовсім ствердити факт, що зпоміж усіх европейських народів єдиний нарід британський має питому англьо-саксонську здібність давати себе зворушувати також і чуттєвими аргументами. Цей нарід, буцім-то вельми „практичний" і „матеріялістичний", ведений буцім-то тільки „інтересами" економічними і взагалі користолюбивими, цей нарід здатний — як ніодин інший — керуватися оглядами ідеалістичними, тай допускати мотиви чисто моральні до ефективної участи в свому публичному, зосібна політичному життю. Прикладів такого чуттєвого наставлення англійської політики — застерігаємося: не постійного, а спорадичного — можна би навести десятки, з XIX-го і з нашого століття. Та буде з нас згадати лиш декілька найбільше відомих.

На погромницькі жорстокости турецьких пацифікаторів Вірменії ні одна нація світу не реагувала так сильно і так активно як нація англійська — з чисто чуттєвих, гуманних мотивів, і то навіть проти своїх егоїстичних „інтересів", які диктували британській політиці радше піддержувати Туреччину (з огляду на Росію) ніж їй кидати колоди під ноги, її дражнити, і її компромітувати: почування обурення проти турецьких „пацифікаторів" і співчуття з жертвами брало в Англії верх над егоїстичною заінтересованістю британської політики на Близькому Сході. Ні в одній іншій европейській державі ми чогось подібного не бачили.

В. П.

*) З цього уступу виходить, що погляди Шановного Кореспондента все таки толерують, іншими словами, шанують. Одначе з цього самого уступу виходить недвозначно і те, що наш Шановний Кореспондент, не у гнів йому кажучи, не стильний чужих поглядів ні толерувати ні шанувати. Далі ствердимо і те, що з уваги на пошану до поглядів Шан. Кореспонд. і ми не вагались ніколи навіть у кількадесятигодинних розмовах натякати йому на те, що деякі з них, на нашу скромну думку, нестійні або несхочені! — *За Редакцію — В. М.*

З більшовицького пекла

Зиад кордону повідомляють, що з причини голоду на Рад. Україні люди масово втікають до фабричних міст центральної Радянщини і на Урал, маючи надію добути там харчі. Наслідком тієї мандрівки населення залізниці переповнені переселенцями а тисячі людей облягають стації. Втікають цілі родини, лишаючи своє невеличке добро на поталу долі. В переповнених вагонах одні перед другими бояться виняти кусник хліба, щоби їм не видерли. Часто приходить до бійки.

По селах теж голодують. Влада забрала цьогорічне жниво. Як стверджує радянська преса, цьогорічні збори невеличкі. В Київщині зібрали ледви 14 проц., в Харківщині 36, в Одесчині 35, в Донщині 45 проц. з цілої засівної площі. Багато зашкодила сарана, особливо в Донщині та Одесчині.

Положення на Рад. Україні загострюється. Приходить до бунтів і нападів, як це було у Винниці, де міліція станула по стороні збунтованого населення. Багато відділів міліції перенесли в глибину Радянщини, щоби на її місце спровадити більше льояльних.

—o—

Німеччина домагається права оборони.

Міністр Райхсвери Шляйхер мав перед виїздом до Кільонії на ревію воєнної фльоти розмову з одним американським кореспондентом і зясував становище німецького уряду супроти резолюції роззбройної конференції. Він заявив, що німецький уряд стоїть на становищі рівноправности Німеччини в ділянці зброєнь і не вишле на роззбройну конференцію своїх делегатів так довго, доки німецькі домагання не будуть сповнені. Взагалі Німеччина одинока на світі держава, позбавлена оборони, між тим коли Польща користується спеціяльними привілеями.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Демаґоґія, брутальність, руїнництво.

Волинь, у серпні 1932 р.

I.

Спостерігаємо дуже сумне явище, яке щораз ширше охоплює наше політичне життя й деякі відломи преси. Характеристичними рисами цього явища є демагогія, брутальність, безцеремонне обходження з правдою й у висліді — руїнництво.

Поминаючи етично-психольогічні джерела цього явища, спинимося лише на фактах з нашого життя. Хто має можливість перечитувати всю пресу в українській мові на наших західних землях, той безумовно зауважив різкий її поділ на дві групи щодо методів, засобів і відношення до фактів. Ті самі риси характеризують і політичні угруповання, голосом яких є ця преса.

Ось сельробівсько-радянофільські часописи. Демагогія, брутальний тон і безцеремонне перекручування фактів. Мета — дискредитувати своїх противників і підважувати їхню роботу, хочби як вона була корисна для народу. І все це в крикливій формі: ундо-петлюро-радикал-фашисти!.. ледви що не пють крівавицю мас і думають лише про те, щоби спричинити їм як найбільше шкоди. Той самий тон і ті самі методи засвоїла собі й волинська „Укр. Нива". Річевим доказом цього є цитати, подані в статті „Східня психіка" („Діло", ч. 164) і ціла низка статтей, спрямованих проти „Просвіти", просвітянської праці й кооперації. Ті самі методи й тон засвоює собі і „Укр. Голос", орган т. зв. укр. „націоналістів", що так само „вільно" обходиться з правдою фактів.

Для прикладу візьмім допис п. П—ко в ч. 26 „Укр. Голосу" п. н. „Волинь не остає позаду". Не маємо наміру сперечатися з автором, хто правильніше оцінює події на Волині. Ходить про згадані методи й, очевидно, мету застосовання їх. П—ко починає свій допис так:

„Діло" з 7. VI. 1932 р. принесло статтю Senex-а п. н. „Іспит мас". Рабсько-вузьке розуміння сучасної української дійсности, а зокрема дійсности на Волині, пробивається з цеї статті аж надто виразно. Автор не розуміє волинської дійсности, а тому радіє (?), що польська влада дала українським масам політиків (ВУО), Просвіту („Рідна Хата")" і т. д.

Хіба це невміння читати публіцистичні статті, а не свідоме вливання в чужі слова почуття „радости" з певною метою „підрізати" його? А далі є в дописі ще більше „підрізування":

„Ундо-радикали до цього не здібні (зрозуміти стремління мас). Не здібні, бо вони лише Senex-и — старці, бо вони виховані в рабському дусі (!)... „радикальні" радикали та національно-свідоме УНДО — це ніщо"... Воно (УНДО) є цим масам просто огидне"... „Цього ні УНДО, ні радикали, ні інші певняки не дали" (УНДО й радикали теж певняки!) й т. д.

Вважаємо, що „націоналіст" п. П—ко має право не погоджуватися з нашим поглядом і бути переконаним, що лише він добре розуміє волинську дійсність, а навіть що є найбільшим політиком у світі. Але методи, мета? Але вживання оцього: „рабсько-вузьке розуміння", „виховані в рабському дусі", змішування з певняками? Але натяки: „Самореклями чи оферти? Але перекручування слів автора й дійсности? з метою „змазати", „підрізати", відштовхнути когось? Не в тому річ, що написав П—ко й який його погляд, а власне в цій демагогії, брутальності й викривлюванні правди життя — в методах і меті.

Є ще одна сумна сторона цього явища: зневіра мас, коли ці маси завважують оці методи і цілі. І ознаки цієї зневіри на Волині ми вже маємо й якраз серед тих, що перечитують ріжні часописи й усвідомлюють собі їхні методи й не зовсім скриті цілі. Щоби наочно показати джерела можливої зневіри сільського читача, в руки якого попаде кілька ріжних часописів, наведу один приклад. Але, щоб не турбувати нікого з знайомих волиняків, візьму для прикладу з своєї особистої практики. Ось уступи з сельробівської преси: „Сила" (ч. 10 з дня 20. III. н. р.) про загальні збори Луцької Повітової „Просвіти" писала:

„На голову запропоновано трьох кандидатів: ундо-радикали — відомого нагінщика на робітничо-селянський табор Володимира Островського. Так спільними силами ундо-

---

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 11. СЕРПНЯ 1932.

СТ. ЛЕВИНСЬКИЙ. 2)

З ЯПОНСЬКОГО ДОМУ.

КІМУРИН ПРОФЕСОР.

Сокічі не вірив, що мені це вдасться. Він іронічно підсміхався і впевняв, що краще знає Кімуру і його щоденні звички. Але чи це вперше Сокічі явно глузував із моїх починів серед японської братії нашого дому? Його глум тільки підбадьорував мою амбіцію. Ми заложилися... Добре тямлю цей момент, якби це було вчора. Ми йшли сходами угору. Кімура мешкав на пятому поверсі; у величезних вікнах нашого дому, мов у зачарованому крутіжі, падав униз Париж, прибраний у кольорові сяєва ночі. На краю небозводу, тоненькою, нервовою ниточкою, миттю, утікав у безвість, підміський поїзд. І ми заложилися: за пачку шоколяди і дві чарки „мандарина" з цитриновим соком. Мій друг сміявся; він був певний виграної.

Але Сокічі програв заклад. Сам не знаю, як це сталося. Я мав у запасі цілий тягар арґументів і пробував їх один по одному. Сокічі сидів у кутку кімнати і весь час тільки посміхався і видивляв очі на мене зі скаженою іронією. Думаю, що арґументи не переконали Кімуру, але він, просто, не захотів образити мене. Я так гаряче настоював.

Але як-не-як було, ми бігли цього вечора у трійку на близьку Порт д'Орлеан, до Дюпона, нашої студентської каварні. На вулиці пітьма стояла непроглядна і дощ сік безмилосерно. Але чи дощ має в обставинах студентського життя, якебудь значіння?

Перемоклі до сорочки ми попали до Дюпона. Коли нарешті сіли за столик, Кімура неначе повеселішав. Він розглядався цікаво довкола себе і робив дотепні замітки про присутніх. Тільки причинність дівчат бентежила його трохи. Але його острах заміттили і жодна не присілася до нашого столика.

Можливе, що Кімура лишився би в нами довго; може від Дюпона перейшли би ми куди на Монпарнас, у сам центр нічного життя, якби не Сокічі. Це він помішав мені карти і зіпсував усю гру. Звичайно, одна тільки злість і злоба, по причині програного закладу, подиктували йому цих кілька слів сказаних у тоні делікатного докору.

— А що сказав би твій професор, якби знав, що ти у шиночку сидиш?

Враження було приголомшуюче. Кімура затремтів, поблід і втратив гумор. Він замовк і став розсіяним і неприявним, як завжди. За хвилинку він уже розпрощався. Ми й не задержували його, це не помоглоб ні трохи. Нібн пяний ішов наш японець поміж столиками. Пройшов біля буфету. Вже у дверях задержала його чорна Каміля, молода й гарна дівчина. Кімура тільки ввічливо всміхнувся, попрохав вибачення, делікатно відірвав руку, що держала його вже за рамя. Ось іде він уже крізь потопаючу у воді площу, пробивається між лискучі бляхи авт і трамваїв, пропадає нам з очей у людській юрбі і пітьмі ночі.

— Чудак, ваш новий приятель, — казала Каміля, коли присідалася до нашого столика.

Сокічі був дуже збентежений, я навіть не посмів докоряти йому. Якби не дівчина чорнявка і програний Сокічім „мандарин", ми повернулиб певне зразу домів, до того роздратувала нас Кімурина втеча. Шоколяду дістала в дарунку Каміля. Ів її цього вечора весь „Дюпон" і брав на язики чудака Кімуру.

II.

Я простягнув руку до мого друга лінивим жестом нудьгуючої людини. У промінях сонця, що заглядало крізь великі шиби нашого дому, було стільки радощів і багатонадійних обіцянок, що я хотів запропонувати Сокічієві безцільний прохід крізь бульвари, або супокійні алеї „Ваґателі". Чи ми не були молоді оба і чи світ не належав до нас?

Але Сокічі блідий був і близький омління.

— Що вам?, — голос застряг мені у горлі. Японець підвів мені під очі малого папірця. Телеґрама...

— Що сталося?

Я примусив мого друга сісти на крісло і розгорнув телеґраму. Вона адресована була до Кімури і сповіщала про смерть його професора.

Коли умре близька нам людина, батько або мати, коли відійде назавсіди до країни тіней жива людина, яку ми знали й любили, жалобою вкривається наше серце. Але Кімурин професор був чейже духом, волею, що кермувала вчинками, думкою, що освічувала стежки життя, надією, що давала йому ціль. Що діється в людиною, коли помре сам володар-дух?

Сокічі, заки почав іти сходами угору, там на 5-ий поверх до Кімури, повертався кілька разів, вагався, простягав руки до нас, очі його здавалися благали помочі. Але чи не був він найближчим другом Кімури і чи ця друже послуга не була його обовязком?

Кількох нас залишилось на долині у голлі і слухало гомону його кроків. Було, зрештою, так тихо наче в церкві у час богослуження. Тільки цей понурий гомін кроків... На кожному поверсі він втихав на мить і ми чули тоді удари серця нашого друга, ми разом з ним проходили тортури вагання і болю. Ще з пятого поверха ввижалися нам протягнені руки Сокічія і його очі, що благали порятунку і помочі. Але життя не знає милосердя. Коли все затихло, ми знали, що там угорі, в покоїку Кімури, діється велика траґедія, якої значіння і меж ми не могли ще збагнути. Чи не було це щось у ролі вівісекції? На всякі рани бувають ліки; душевні рани лікує час, але тут, на наших очах, повставала рана на душі нашого дорогого друга, а ми не знали, якої вона породи і яким зіллям, шептанням і заклиттями лікувати її. Було так, якби у всіх нас заснуло щось у глибині нашої істоти, що не могло вдруге вже ніколи пробудитися. Ми в одну мить стали всі, наче дуже старі, відживші. Був момент, коли ми всі хулили Богові, життю і надії.

(Докінчення буде)

радикалів і явної **хруніяди зпід знаку Петі Певного...** вирвано з рук **низів** провід Луцької Повітової „Просвіти“.

„Наша Земля“ (ч. 4, дня 22. V. 1932 р.) з приводу завішення „Просвіти“ писала таке:

„Спеціяльну ролю відограли тут ундофашисти з В. Островським на чолі“... „не вспіли вичистити ще „Просвіту“ від сельробів“— „в боротьбі **проти клясово свідомих селян** (сельробів. Ред.) вони стоять без застережень в **одному фронті з Петьою і його ВУО.**“

А ось уступи з органу „націоналістів“ — „Укр. Голосу“ (ч. 26 з дня 31. VII. 1932 р.):

„Ісаит мас“, про який пише **Senex** (В. Островський) не буде такий, як він собі це в своїй наївній голові уявляє. Він буде цілком інший. Враз з посиленням національного руху п. **Senex** і йому подібні... будуть коли не **разом, то дуже близько** з Петьою Певним“.

А в органі Петі Певного — „Укр. Ниві“ з того самого 31 липня (ч. 30—31) п. Юрій Новоселецький (Ол. Ковалевський) пише таке:

„Ні для кого не є таємницею, що майже всі (?) філії „Просвіти“ находилися в руках сельробів... бо інакше голова Луцької Повітової „Просвіти“ В. Островський не був би змушений закрити деякі з них. Але колиб він був правдивим націоналістом, а не ундівсько-радикально-**сельробівським** угодовцем“ і т. д. „Тому вважає за краще підтримувати ундівсько-радикально-**сельробівську** „селянку“ (ідилію?)“ проти Петі Певного й ВУО.

Скажіть, ради Бога, що повинно повстати в голові селянина після прочитання всіх цих часописів? Очевидно, що всі чотири не можуть мати рації. Найбільше один може говорити правду, а три брешуть. Але селянин вирішує по-соломоновому: всі вони брешуть. Звідси зневіра, підупадання життевої енергії і застій та недовіря до тих панів, що брешуть у своїх часописях. Звичайно, той, хто читає один лише з тих часописів, мусить находитися під впливом якоїсь одної брехні. І власне ця брехня разом з брутальністю деморалізує маси й творить страшну руїну на наших і без того зруйнованих землях. Висновки залишаємо читачам.

В. Островський.

Конфіската гітлерівської зброї.

БЕРЛІН, 9. 8. ПАТ. Політична поліція переводила вчора в Берліш-Гладбаху ревізію у торговця зброєю, конфіскуючи 1.000 штук револьверів найновішого типу. Торговці зброї були у близьких зносинах з гітлерівськими організаціями. У Вані під Кольонією поліція перевела теж ревізію в магазинах зброї, конфіскуючи кількасот револьверів і велику скількість муніції та ручних гранат. Як показалося, зброю й муніцію перепачковували торговці з Бельгії на замовлення гітлерівських штурмівок.

Українські справи в англійській пресі.

Огляд за червень і липень 1932.

Економічне й політичне положення в Европі, конференція в Оттаві і т. д. причинилися у великій мірі до зросту зацікавлення англійського загалу загально-українською справою. Поніжче подаємо (приблизний) огляд англійської преси за місяці червень і липень 1932.

11. червня: **„Нортерн Дейлі Телеграф“** — „Вікінги в Росії. — Докази їхніх відважних подорожей“. **„Брайдлінгтон Фрі Прес“** — „Україна і Совіти. — Можливість відірвання“. **Дейлі Воркер“** (комуніст. денник) — „Плянтації рижу на Україні“. **„Таймс“** — „Совітські весняні засіви. — Україна відстала“.

13. червня: **„Норт Істерн Дейлі Ґазет“** — „Небезпека нової російської індустрії“.

15. червня: **„Ґрінок Дейлі Телеграф Енд Клайд Шіпінґ Ґазет“** — „Новий російський промисл. — Небезпека для Европи. — Чому Україна бажає незалежности?“. **„Торбей Геральд Енд Експрес“** — „Положення в Совітах“ (лист до редактора про положення на Рад. Україні).

16. червня: **„Манчестер Ґардіян“** — Залізнича катастрофа на Україні“. **„Бенфшір Адвертайзер“** — „Новий російський промисл. — Небезпека для Европи“.

17. червня **„Коттон Фекторі Таймс“** — „Злука совітського текстильного промислу. — Плекання бавовни на Україні“.

18. червня: **„Торбей Геральд Енд Експрес“** — „Положення в Совітах“ (лист до редактора про положення на Україні). **„Економіст“** — „Нео-Неп в Росії“.

20. червня: **„Белфаст Телеграф“** — „Голод на Україні“.

21. червня: **„Дейлі Телеграф“** — „Події на Совітській Україні. — Вістки про совітські масакри“.

24. червня: **„Джуіш Кронікл“** — „Жидівська кольонізація в Совітській Росії вступає на нову дорогу“.

25. червня: **„Морнінґ Пост“** — „Совітська державна каса. — Як її наповнюють коштом туристів“. **„Таймс“** — „Совітська продукція автомобілів. — Недостача матеріялів“. **„Біркенгед Нюс“** — Новинка про невідрадне положення на Україні.

27. червня: **„Торбей Геральд Енд Експрес“** — „Положення в Совітах“ (лист до редактора про положення на Рад. Україні).

Червень: **„Монтлі Ревю“** — (видання Московського Народнього Банку) — „Українська С. Р. Республика“. **„Британско-русский журнал и торговое обозрение“** — „Україна, її минуле, теперішні осягнення і будучність“ (стаття по англійськи, написав Микола Любченко, директор Наук. Досвід. Інституту в Харкові).

3. липня: **Сандей Таймс“** — „Червоні правителі надто жорстокі. — Вязниця за спротив при засівах. — Не слухають наказів з Кремля“.

7. липня: **„Таймс“** — „Питання поживи в Совітах. — Обіцянки селянам“.

11. липня: **„Дейлі Геральд“** — „Російський ярмарок“ (Ґордон Беклє).

12. липня: **„Дейлі Воркер“** (ком. денник) — „Совітська Україна обговорює свої осягнення і блуди. — Контрасти по двох боках кордонів“.

14. липня: **„Манчестер Ґардіян“** — „Експорт російських засобів поживи“. **„Таймс“** — „Дезертири совітського промислу“.

15. липня: **„Дейлі Телеграф“** — „Льойд Джордж і Москва“. (Вістка про можливі відвідини Совітського Союзу). **„Таймс“** — „Совітське сільське господарство. — Психольогія приватної власности“. **„Манчестер Ґардіян“** — „Блуди совітського хазяйнування. — Осторога провідникам України. — Пере-індустріялізація“

16. липня: **„Нюс Кронікл“** — „Побоювання „червоних“ перед живвами“. **„Дейлі Воркер“** (ком. денник) — „Кожне нове осягнення СССР коштує труду. — Трактори помогають селянам Сов. України. — Українських селян у Польщі стріляють.“

17. липня: **„Сандей Таймс“** — Боязнь перед голодом в Совітах. — Немезіс комунізму. — Побоювання Кремлю“.

18. липня: **„Таймс“** — „Совітська збіжева данина на Україні. — Невдоволена селянська маса“. **„Дейлі Експрес“** — „Як Дженні Лі дивиться на Росію“.

20. липня: **„Таймс“** — „Весняні засіви в Росії. — Зменшення засівної площі“.

21. липня: **„Вілтшір Ґазет“** — „Як москалі обходяться з політичними обвинуваченими. — 18 присудів смерти“ (присуди Найвищого Трибуналу в Харкові). **„Морнінґ Пост“** — „Льойд Джордж і Росія. — Відвідини інкоґніто.“

22. липня: **„Таймс“** — „Сов. жнива. — Забезпечення перед мародерами“.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 11. СЕРПНЯ 1932.

СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ.

Terra ignota.

З прогульки по Турчанщині.

Ця незнана земля — Турчанщина. Незнана вона широкому загалові українського громадянства. Чому? На це відповіди не найдемо. Дивно: наш край гарний і великий, але наше громадянство любить тільки деякі його частини, які споминає спеціяльним сентиментом, як от Гуцульщину. Але до деяких інших ставиться з мачухиною і каригідною байдужністю. І жаль! Такі країни „відкривають“ чужі і сусіди й опановують їх. Це доводилося мені помічати в часі многорічних мандрівок бойківськими селами Турчанщини. Зачну від найкращого з них, найбільше знаного: Розлуча.

Розлуч — недавно основане літнисько: воно в останніх роках стало модне, як місце випочинкове й лікувальне для дітей і людей виснажених та з не зовсім здоровими легенями. Попри це зʼїздить туди багато здорових, які і становлять більшість публики. Серед прегарної підкарпатської, лісистої околиці, залитої синявою і сонцем, набудовано віль і пансіонів, які гостять чужу публику. Військо построіло для свого „вишколу“ гарні, великі будинки, які стоять весь рік, бо зимою тут прегарний лещетарський сезон (будують велику скочню). Коли за їдете вечором до Розлуча, майже на вступі витають вас ці огрядні будинки. Біля них, через річку, пластовий табор: уже здалека сяє шатра і має червоно-білий прапор. Чути молодечі співи... Збільшка помітно майдан і шатра. Молоді пластові однострої — передвечірній рух у таборі... Наче крізь сон майже спомин табору на Соколі. Але й мимовільний жаль: наш пластун ніколи не заглядав і мабуть не загляне би на нашу сердечну Бойківщину.

На стації рух і життя. Приїздять, виладовують. Перед нею численні фіри: наш бойко виїхав з фірманкою, щоби дещо заробити у скрутних часах. Він навчився робити порядні сидження на возі, добавляти до нього ступні, говорити по польськи і казати: „цалує рончкі“. Але в нас це не нещастя. Цей вплив тут противажить праця декількох інтеліґентів (власне: двох), власників віль і священика, які працюють над піднесенням села. Є кооператива, на днях заложено пекарню, поборовши великі трудноші зі сторони жидівського конкурента — досі єдиного пекаря. Разом з матеріяльним двигненням іде моральне і національне і недавно ще темне, здеправоване кацапством і темнотою та безхарактерністю бойківське забуте гніздо стає зразковим селом на Бойківщині. Навіть у кліматичній комісії маємо своїх людей (голова — Микола Парфанович), а село має своїх доморослих чудових майстрів-будівничих, мистців у деревній різьбі і кошикарстві, та навіть свого поета й письменника в Весіряці, якого пєсу ставили в читальні на Великдень та мандрували з нею по сусідніх селах. На жаль, про Розлуч як літнисько наші інтеліґенти не знають, а селяни з огірченням і здивуванням питають, чи в нас нема „панів“, або чому вони тут не їдуть, і привикають, що інтеліґент — жид або поляк.

З Розлуча я помандрувала трохи у глиб Турчанщини. А втім: не трохи, а глибоко, в само її серце, там, де майже ніхто з наших інтеліґентів не заходить, де царює темінь і тепер — голод. У глибині гори під границями, серед яких панує Пикуй хмарами окутаний, в яких врядиходи розпливається, як ніколи нездійснена мрія молодечих літ... Там, де Стрий пробирається тонесеньким потічком вузькими гірськими долинами, риючи глибокі, прегарні кручі і яри, аж розіллється в Яворі широкою гарною рікою. Відтіля в минулому році ми обоє з Михайлом плавили ошварі пластом аж до Корчина. Але в ній самій Яворі, прегарній наче розкішна картина, темінь і колтунство. Там живе шляхта, яка прогнала буками наших розлучан, коли прийшли із великодною пєсою робити „представління“. Але панове Яворські заложили в себе „Стшельца“...

Та моя мандрівка почалася не з Явори, а з Завадки, куди завезла мене лісова колійка з Турки. І то не булаб я там добилася, бо колійка не їздить з причини припинення вирубу ліса, якби турчанська інтеліґенція всіх трьох народів одноозгідно не була дала фестину в Завадці, з якого дохід призначено на захоронки. Туди завезла гостей спеціяльно пущена колійка. В Завадці скок до о. Балана, шваґра моєї товаришки з Праги, якогоназвище віддавна лучила з Пикуєм. Тепер кортіло відвідати та взяти від нього вказівки про дальший напрям мандрівки в гори. Пізнати, що в селі добрий священик, бойки не такі темні, як у сусідніх селах і доволі свідомі. Але нам ніколи користати з гостинности нашого ввічливого господаря і годі довше здержуватися в Завадці, ми хочемо заночувати щойно в Красному. Щоби нам це улекшити, дав нам милий господар свій „старий попівський тарантас“, якого одно колесо „не конче здорове“ та обіцює пригоди на дорозі. Все таки він мабуть гордий на нього, коли поставив мені умови, які оце виповнюю. Проте їхалося чудово через Задільсько, в якому всі хати курні і нема ні одної керниці. Має-ж село потічок... По дорозі ні кооперативи ні читальні. Здавалося, начеб щойно тепер перед нами розкрилася Бойківщина. Та одною з її прикмет великі, численні корчми, які помічаємо теж і в Задільську і яких не бракувало в ніодному селі підчас нашої мандрівки. З вузької нецікавої околиці здовж потока видрапуємося на вершки і маємо відтіля чудовий вид на Красне й далекі гори аж до границі. Найвищі стремлять на обрію полонини і їх вожд-Пикуй. Стрімкі, прислонені синявою мракою, принадливі...

(Докінчення буде.)

З природи й техніки.

Радянський чай.

Національним напоем москалів став нині чай замісць передреволюційної „водки“. Перед революцією привозили чай виключно з Китаю. Те саме діється і тепер, але радянське правительство наказало закласти чайні плянтації і в себе дома. До цього надається найліпше та частина Радянського Союзу, що положена на південь від Кавказу. До нині перемінили на чайні плянтації 18 тисяч гектарів землі, до 1935 року поверхня цих плянтацій має збільшитися до 100 тисяч гектарів. Таким чином радянський уряд сподіється за 20 до 30 літ покрити радянське запотребування чаю, що представляється нині цифрою 30 тисяч тон річно, з власних плянтацій.

Звязок між відлетом птахів і світлом місяця.

Д-р Й. Н. Дерр з центрального метеорольогічного заведення у Відні публікує в записках віденської академії наук цікаві висліди довголітніх обсервацій прилету і відлету птахів, обсервацій, переведених в Австрії, Угорщині, Швайцарії, Франції, північній Німеччині, Естонії і північній Швеції. На основі цих обсервацій слід припускати, що між часом осіннього відлету птахів, що відлітають нічю, а також між часом прилету тих самих птахів на весну і фазами місяця істнує тісний звязок, що його можна сформулувати в закон: відлет і прилет відбувається у таких птахів тоді, коли місяць світить найсильніше. Згідно з пересуненням фаз місяця в слідуючих після себе роках (повня в кожнім слідуючім році випадає 11 днів вчасніше від попереднього року) відлет і прилет перелетних птиць випадає в ріжних роках ріжно.

На разі треба зажлати на думку фахівців тому, що сам Дерр є метеорольогом.

Найбільший „земноводний“ літак світа.

На днях передали в Америці до публичного вжитку найбільший „земноводний“ літак світа. Назвали його „земноводним“ тому, що він може відлітати (стартувати) однаково добре зі суші і з води, а так само причалювати на сушу і на воду.

Конструктором цього типу літаків слід уважати московського інжиніра Сікорського, що перебуває від 1918 р. в Злучених Державах Півн. Америки і від тоді шого часу працював при будові таких літаків. Спершу він достарчав їх приватним особам і то переважно з одним або двома моторами. Колиж американські товариства для повітряної комунікації переконалися в добрості літаків цього типу, зачали уживати їх на своїх лініях. Однак внаслідок збільшеної фреквенції пасажирів перші, малі „земноводні“ літаки Сікорського виявилися невистарчаючими. Тому „Панамериканські повітряні лінії“ замовили у Сікорського великий „земноводний“ літак на 60 пасажирів. В осени 1931 року та зимою 1932 року відбулися перші пробні лети цього літака велеликана, які слід уважати зовсім удачними. Вслід за цим Сікорський дістав замовлення на дві нові серії літаків цього типу.

Новий літак порушують 4 холоджені повітрям мотори, уложені в звізду, кожний потужности (справности) 575 коней. Максимальна швидкість „земноводного“ літака є 220 кільометрів на годину, подорожня швидкість 185 кільометрів на годину. Якщо літак має причалити на воду, відповідні прилади підносять колеса літака до гори.

Сам літак уладжений люксусово. Має спеціяльні сальони для курення і люксусові спальні кабіни, пливучу зимну і теплу воду, зимний і теплий буфет та електричні печі до опалювання.

Штучний шовк з нафти?

З Америки надходять відомости, що з останків при фабрикації нафти удалося виробити штучну пряжу. За цими вістками ця штучна пряжа є білої краски, дається вигідно красити і нагадує штучний шовк. Якщо ці відомости будуть підтверджені, виріб штучного шовку з останків нафти буде мати велике економічне значіння тому, що надвишка ропи буде тепер вжита до виробу штучного шовку. Новий матеріял має, здається, між своїми складниками азот, тим самим він ближчий природному шовкові, ніж усі дотеперішні штучні шовки, що не мають в собі азоту.

А. Л-ий.

23. липня: **„Дейлі Воркер“** — „Совіти сподіються добрих жнив. — Чому Україна не виповнила свого засівного пляну. — Промова Молотова“. **„Сатурдей Ревю“** — „Голод освободитель“ (редакційна стаття про положення на Україні, „Колись найбагатший шпихлір, тепер перед маревом голоду“). **„Акрінгтон Обсервер“** — „Дезертири“ (лист до редактора про обставини на Україні).

24. липня: **„Обсервер“** — „Комуністичними очима на хліборобство. — Невдача колективних хазяйств“.

29. липня: **„Таймс“** — „Трудноші з совітськими жнивами. — Селяни грабують поля“.

30. липня: **„Таймс“** — „Клопіт Совітів із жнивами. — Кампанія проти кражі збіжа“.

31. липня: **„Сандей Таймс“** — „Побоювання за „червоні“ жнива. — Москва звертається до селян“.

*

16. червня: **„Таймс“** — „Палата Льордів. — В обороні меншостей“. **„Дейлі Геральд“** — Пересторога уряду перед европейською небезпекою. — Льорд Ноел-Бакстон виявляє знущання у вязницях“.

21. червня: **„Манчестер Ґардіян“** — „Поза Льозанною. — Меншостеві питання“.

30. червня: **„Манчестер Ґардіян“** — „Національні меншости. — Конґрес у Відні“.

1. липня: **„Дейлі Воркер“** — „Буржуазні націоналісти залишають боротьбу проти Польщі. — Українські проводирі лучаться в один фронт з Пілсудським, щоб воювати Совіти. — Терор проти селянства“.

2. липня: **„Манчестер Ґардіян“** — „Церква і націоналісти. — Заклик льорда Дікінсона“ (Конґрес меншостей у Відні).

4. липня: **„Манчестер Ґардіян“** — „Український епископ у Манчестер“. **„Таймс“** — „Селянські розрухи в Галичині. — Селяни одурені комуністами.“

6. липня: **„Манчестер Ґардіян“** — „Сцени підчас конгресу меншостей. — Предсідник захворів.

9. липня: **„Манчестер Сіті Нюс“** — „Український епископ“ (новинка про відвідини Преосв. Чарнецького в Манчестер).

(Укрбюро Льондон).

З еміґраційних справ.

ЗМІНА ВІЗОВИХ ОПЛАТ ДО АРҐЕНТИНИ.

Арґентинський консулят у Варшаві змінив візові оплати. Тепер кожна особа понад 15 років, без огляду на те, чи має окремий пашпорт, чи спільний з другою особою (чоловік та жінка), оплачує 305.60 зол. (35 долярів). Кожна особа до 15 років оплачує 43.70 зол. (5 долярів). Передше діти, уміщені на спільному пашпорті з родичами, не платили ніякої візи, лише тоді, коли мали окремий пашпорт, платили 5 дол. Також, оскільки дві дорослі особи були уміщені на одному пашпорті, одна з них оплачувала 35 дол., а друга вже лише 30 дол.

ЗАКРИТТЯ ПОРТУ САНТОС В БРАЗИЛІЇ.

З огляду на заворушення у Бразилії порт Сантос закрили і туди ніякі кораблі не причалюють. Тому треба з корабля висідати в Ріо де Джанейро, а відти їхати залізницею на місце призначення. Залізниця з Ріо де Джанейро до Сантос коштує 80 золотих від дорослої особи.

ДО ТИХ, ЩО МАЮТЬ АРҐЕНТИНСЬКІ АФІДАВІТИ.

Часто буває, що в афідавітах, надсиланих з Арґентини до еміґрантів, є застереження, які вимагають предявлення в арґентинськім консуляті деяких окремих документів. Еміґранти, які не розуміють еспанського тексту візвання, прибувають до консуляту без вимаганих документів, у висліді чого їх відізд є спинений. Тому власникам афідавітів поручаємо звертатися за порадою до Еміґраційного Дому (Львів, Вишневецьких 4).

ПЕРЕСТОРОГА ДЛЯ ЕМІҐРАНТІВ.

Остерігаємо еміґрантів перед злодіями, що вештаються в поїздах, трамваях, автобусах, в городах та на вулицях, у підступний спосіб наближаються до еміґрантів та видурюють від них гроші. Найчастіше вживають вони таких способів: 1. На „секретаря“, „консуля“ або „лікаря“. Злодій, удаючи приязні наміри, приступає до еміґранта та обіцює йому поладнати формальности. Веде його до брами або входової клітки, де вже жде його спільник, що представляється як консуль, секретар або лікар. Забірає еміґрантські документи і гроші, які після перечислення вкладає до коперти та віддає еміґрантові. Опісля оба спільники щезають, а еміґрантові кажуть зажлати на себе. Очевидно, вже більше не вертаються, а еміґрант переконується, що в коперті замісць грошей є вирізки з газет. 2. „На найдене“. Еміґрант бачить на дорозі покинений портфель, мошонку або дрібну монету. Схиляється, щоб її піднести, а свої річи кладе на землю. В томуж менті злодій хапає клунки та втікає. 3. „На свояка“. Злодій, найчастіше жінка, підходить до еміґранта, витається, вговорює в нього, що є його свояком(чкою) і в тому часі або пізніше обкрадає його. Тому еміґранти повинні бути дуже обережні і не починати ніяких розмов з чужими людьми на вулиці.

З мистецької прогульки „Думки“.

Виступ станиславівського муж. хору „Думка“.

Станиславівський мужеський хор „Думка“ зорганізував з початком серпня ц. р. малу артистичну прогульку по літниськах на полудне від Станиславова. Дня 6/VIII виступив хор з концертом у Делятині, до спілки із перебуваючим там під цю пору на літниську оперним артистом М. Голинським. Опинившись випадково на цім концерті як гість, позволю собі декілька заміток посвятити виступові молодого хору.

Хор виступив у складі 16-ки під своїм диригентом, із доволі обемистою, але трохи пестрою програмою, в якій, побіч річей добрих і вартних, подибувалися декуди і змістово слабші, як „Наш батько Ревуха“, або деякі апокрифічного походження псевдо-народні жанри. Голосовий склад хору добрий, в басах навіть дуже добрий, у тенорах трохи слабший. Інтонація доволі чиста, виказує музикальність хору, слідно також уже деяку працю над „зіспіванням“ та над заокругленням емісії голосів, хоча у малім складі 16-ки це вдається нелегко.

Щодо виконання співаних творів, то видно перш усього змагання диригента до динамічного викінчення, особливож на довгих лініях кінців фраз, до доброї дикції і суцільности фразування. Темпо співаних творів із його ухилами було трактоване декуди трохи надто свобідно: а саме у par excellence маршовій пісні „Гей, там на горі“ ріжні свободи ритмічні йшли часто за далеко, — до того ще й загальне темпо було надто розтягле та здержливе. Свободи ті треба тут рішуче звести ad minimum, навіть там, де вони випадково зазначені в партитурі. Натомість не можна мати нічого проти дуже влатно підхопленого ефекту подвоєння (авґментації) темпа при кінці дрібушкової пісні „Ліщина“. Взагалі трактування творів у виконанні було серіозне, вдумчиве, вільне від яких-то переборщених манер. Що трудна „Гондолера“ Шуберта (співана у нас ще перед війною „Бандуристом“ — із неможливим текстом, який треба конче справити!) випала трохи слабше у 16-ці „Думки“ — це річ оправдана; особливож бракувало ефектів гармонічних у кінці твору, які містить фортепяновий супровід, чомусь опущений.

З усім тим „Думка“ робить враження, що находиться на правильнім, певнім шляху до плекання культурного мужеського хорового мистецтва, якого у нас чомусь по війні ще й досі так мало. Вважаю своїм обовязком зазначити, що побіч ідейної праці молодого хору і диригента — головну заслугу у цім ділі треба віддати фанатичному організаторові хорового життя Станиславівщини, яким став після свого повороту з Праги д-р Кутинський.

Другу половину концерту виповнив соло спів оперового артиста п. М. Голинського, який, знаменито диспонований, блестів голосом у малій салі Делятина просто імпозантно в оперних аріях та численних українських сольоспівах, між якими ми почули дещо нове в його репертуарі, як пр. (дуже мягко і лірично відспівану) „Вечірню пісню“ Стеценка, як і деякі нові, невідомі мені народні пісні.

Д-р Ст. Людкевич.

Відгомін справи Кріґера.

СТОКГОЛЬМ. ПАТ. Від часу катастрофи сірникового концерну та викриття обманств, яких допускався Івар Кріґер, шведська публична опінія не перестає домагатись зліквідування всіх справ, звязаних з упадком Кріґера та устійнення відповідальности осіб, що безпосередно або посередно вмішані в аферу „сірникового короля“. Між іншими усунено від влади премієра Екмана, бо показалося, що він удержував фінансові взаємини з Кріґером і брав від нього гроші. На свою оборону Екман оголосив вияснення, в якому стверджує, що взяв від Кріґера суму 50.000 корон, призначену для народньої партії.

ПРОТИ ПОЛІТИЧНОГО ТЕРОРУ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 9. 8. ПАТ. Як повідомляє преса, ще сьогодні будуть оголошені надзвичайні розпорядки проти політичного терору. Рівночасно з розпорядком, що встановляє спеціяльні суди, буде оголошений декрет президента республіки, що встановляє дуже гострі репресії аж до кари смерти включно проти виконавців терористичних актів на політичному підкладі. Політичні кола передбачують оголошення виїмкового стану в поодиноких краях Німеччини.

ТЕРОРИСТИЧНІ АКТИ НА ШЛЕСЬКУ.

БЕРЛІН, 9. 8. ПАТ. На німецькому Шлеську виконано нові терористичні акти. На бюро гітлерівської партії у Вальбріху стріляли зі самоходу. У Дітмерсбаху стріляли на дім, де мешкає один з гітлерівських провідників.

ЗЇЗД ШТАЛЬГЕЛЬМУ В БЕРЛІНІ.

В націоналістичній пресі появилася відозва організації Штальгельму, що заповідає річний зїзд Штальгельму на день 3. і 4. вересня н. р. в Берліні.

ОПОЗИЦІЯ ПРОТИ СТАЛІНА.

В Москві повідомляють про великі невдоволення робітничих мас з причини погіршення харчевої ситуації. Більшовицька влада стягнула до Москви більші відділи ДПУ, щоби приборкати революційний рух. Положення теперішнього тріюмвірату Сталіна, Молотова і Каменева поважно захитане. Права опозиція під проводом Бухаріна, Рикова і Сирцова хоче повалити Сталіна й обняти владу. Ворошилов має лишитися на своїм становищі з огляду на велику популярність в червоній армії. Ситуація вияснеться після повороту до Москви Сталіна, що перебуває на Кавказі.

ОСТАННІ ВІСТИ

КРОВАВІ ДНІ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 9. 8. ПАТ. Хоч уведено гострі розпорядки для поборювання терору, на нім. Шлеську в Шивальді острілювали з крісів і револьверів хату одного центрівця. В Райхенбаху розірвала граната гітлерівця, як хотів кинути її до редакції соц. дем. часопису. В Забжі кинули гранату до жид. крамниці городовини. В бюрах міжнар. робітничої помочі вибухли петарди. В Оленячій Горі кинули бомбу до льокалю нац. соціялістів.

Робітничі організації та професійні союзи в телеграмі до президента Німеччини й міністра вн. справ домагаються охорони перед замахами.

У Гамбурзі 1.500 поліцаїв перешукувало в більшості виконавців ост. терористичних актів. Зривали долівки. Сконфіскували багато зброї, арештували 60 людей. — У Сх. Прусії в Щитні острілювали хату м. радного, який з ком. партії перейшов до нац. соціялістичної. В Штетині з переїзджаючого авта кинули бомбу до ред. соц. дем. „Фолькcботе".

Надзвичайні розпорядки проти терору.

БЕРЛІН, 9. 8. ПАТ. Німецький кабінет на сьогоднішній конференції ухвалив три постанови:

1) продовження політ. розему до кінця ц. м., при чому розем не буде обовязувати 11. серпня, як у роковини ухвалення ваймарської конституції;

2) декрет про загострення кар за терористичні проступки;

3) виконуючий розпорядок до декрету президента республики з 6. жовтня 1931, що настановляє спец. суди для поборювання терору. Згідно з комунікатом бюра Конті, розпорядок, що вводить спец. суди, настановляє ті суди в Берліні, Сх. Прусії, Бранденбургії, на нім. Гор. Шлеську та Шлезвігу-Гольштайні. Повищі суди судитимуть як наглі з поминенням приписів про переднє слідство, при чому від присудів не буде відклику. Щодо президентового розпорядку, який загострює законом приписані кари, преса повідомляє, що декрет той передбачує кару смерти за держ. зраду, підпал, динамітові атентати, ушкодження залізничих обектів, участь у заворушеннях і т. ін.

Бюро Конті повідомляє, що текст ухваленого сьогодні декрету закомунікували телефонічно для апробати през. Гінденбурґові, який є в Нойдек.

ЗАБОРОНА ІМПОРТУ БІЛЬШОВИЦЬКОГО ЗБІЖА ДО В. БРИТАНІЇ.

ОТАВА, 9. 8. ПАТ. Між ухвалами, які запали на конференції в Отаві, передбачена теж строга заборона імпорту більшовицького збіжа до В. Британії.

БУРЕВІЙ НАД ФІНЛЯНДІЄЮ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, 9. 8. ПАТ. Над середущою Фінляндією перейшов буревій та знищив багато ліса, поперевертав чимало домів, позривав дахи, заподіяв шкоди в телеграфічних і телефонічних сітках, повикидав вагони і льокомотиви зі шин і т. д.

У м. Куопіо буревій зірвав деревляну поворотову вежу та перекинув її на кількасот метрів. Містечко Конгітанга й багато інших місцевостей лежить у звалищах. Від утікачів відомо, що вбитих і ранених є багато. Свідки оповідають, що великі держ. ліси в околиці Соміл на просторі кілька тисяч гектарів зрівнані зі землею. Про силу буревію свідчить факт, що один поїзд буревій перевернув.

У Гельсінґфорсі утворився рятунковий комітет під проводом президента республики. На місце катастрофи виїхала урядова комісія з міністром вн. справ. Вислали там теж для помочі військо.

ШЕВАЛЄ ТА ЗУБКОВ У ВАРШАВІ.

Відомий фільмовий артист Моріс Шевалє прибуде 12. вересня до Варшави. Гонорару дістане 1000 долярів. — В нічнім льокалі виступатиме Ол. Зубков, б. чоловік сестри ціс. Вільгельма, Вікторії.

Свято на Маківці.

Одно непорозуміння і вияснення.

У вчорашньому звіті зі свята на Маківці зайшла наслідком редакційного недогляду прикра помилка, що повстала через непорозуміння. У звіті написано: „Зате відпало, на превеликий жаль, посвячення пропамятної таблиці з іменами всіх полеглих — **виключно** із вини арт. С. Литвиненка" і т. д. — Тимчасом справа представляється так, що арт. С. Литвиненко віддав таблицю до відливара ще дня 25. червня, але відливар, хоч і робив кілька відливів, то всеж не зумів зробити на час такого відливу, який би можна було приняти і наслідком того спричинив жалюгідний факт, що на свято пропамятна таблиця не була готова.

—o—

НОВИНКИ

— **Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.** 1880-?

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, вул. Хорущина 5.** (біля кіна „Аполльо") **поручає по найнижчих цінах, ковдри, матераци і постіль. Переробляє ковдри по 6 зол., матераци по 8 зол.** 1995 20—20

— **Мінеральний живець Черче,** зал. стація: Потік-Черче, почта Рогатин. Сезон тревае до 20. вересня. В III-му сезоні, від 20. серпня почавши, ціни знижені. Купелі 1.50—2.50 зол., повне удержання в пансіонатах з мешканням і харчами 3.50—4.50 зол. денно. Проспекти на бажання висилає Управа. 173 2—5

— **Чи знаєте,** що кожна складанка П. К. О. коштує 5 сот.? Тож не треба її нищити, а виповнити і прислати передплату та вирівнати залеглости!

— **Кремянецька „Просвіта" закрита.** Кремянецьке староство закрило 26. липня ц. р. повітову „Просвіту" в Кремянці зі всіми читальнями в повіті, яких було 106. Поліція дісталася до домівки „Просвіти" самочинно, розбивши замки в дверях, забрала діловодство і дім опечатала. Так само майно читалень опечатано і віддано під охорону солтисам. Причина закриття кремянецької „Просвіти" не відома. Таким чином польська влада зліквідувала майже всі „Просвіти" на Волині, бо осталася тільки одинока „Просвіта" з читальнями в Горохівщині.

— **Польська нужда в цифрах.** Польська преса займається тепер статистикою д-ра Дедерка в справі суспільного доходу в ріжних державах. В цій статистиці Польща займає третє місце від кінця. За нею йде ще тільки Бразилія та Індії. На основі тієї статистики поодинокий мешканець Польщі заробляє пересічно 614 зол. річно, з чого на публичні тягарі забирають 24.5 проц. Як нужденно це виглядає, в порівнанні зі Злученими Державами, де річний дохід поодинокого мешканця сягає суми 6.610 зол.! Навіть Румунія і Литва находяться в цій статистиці перед Польщею. Відповідно до доходів укладаються видатки. В 1928 р. мешканець Польщі споживав річно 18.9 кг. мяса, зате німці в тому самому часі споживали 52.8 кг., англійці 70 кг. а данці 72.2 кг. річно на кожного мешканця.

— **Хто може еміґрувати до Арґентини.** Еміґраційний синдикат інформує, що до Арґентини можуть виїздити рільники, рільничі родини на осадництво і родини на кольонію Місіонес, які можуть виказатися квотою 150 долярів після оплачення коштів дороги. Крім того можуть виїздити робітники жиди. Всякі інформації дають безплатно відділи Еміґраційного Синдикату.

— **Зять убив тещу.** Вівторок 2. ц. м. в селі Варваринці пов. Теребовля убив Станислав Ґерчак свою тещу Катерину Ящишин, ударивши її дручком в голову і одним сильним ударом розбив їй череп. Сталося це в часі суперечки в хаті тещі в присутности чотирилітньої дочки убивника. Убивши тещу Станіслав Ґерчак положив дручок на трупа, а сам взяв дочку за руку і спокійно відійшов до сусідки, де його незабаром арештувала поліція. Причиною суперечка, а посередньою причиною убивства був спір за спадщину по жінці убивника, що померла на весні цього року

— **Загадочне душогубство.** В торфовиску біля Ходзежи воєв. Познань найшли перед кількома днями людський кістяк. Слідство викрило, що це кістяк студента познанського університету Собанського, який загинув в 1923 р. Хто його вбив, покищо загадка.

— **Жертви шулерні.** В Сопотах застрілився дневникар із Бидґощі Еріх Левенталь, програвши все своє майно в місцевому касині. З тої самої пр... отр... В. Корн, урядовець з Відня.

— **Масакра в радянському селі.** Радянське село Муравщина, положене недалеко Столпців, було недавно тереном крівавої розправи між відділом чекістів і селянами. Причиною були реквізиції збіжа радянською владою. Селяни станули в обороні свого жнива і побили членів реквізиційної комісії. Наслідком того до села прийшов карний відділ чекістів, що счинив кріваву масакру між населенням. Кількох людей вмерло від побоїв, більшість мужчин арештували і вислали кудись світами.

— **Серум проти затроєння грибами.** Французький лікар проф. Лімузен, управитель бактеріольоґічної лябораторії в інституті Пастера у Парижі, відкрив лічниче серум проти затроєння грибами. На основі опінії компетентних кол серум д-ра Лімузена ділає успішно навіть у найгостріших випадках. Д-р Лімузен опер свої досліди на ствердженні, що заяці зовсім не підлягають затроєнню грибами. Відома річ, що заяці їдять мухомори без найменшої шкоди для себе. Цей факт наводить на здогад, що в крови, шлунку та печінці заяців мусять находитися складники, які відтроюють отрую, що находиться в грибах. Результат довголітніх проб д-ра Лімузена потвердив здогад. Відкрите ним серум уживають уже в париських шпиталах і осягають добрі висліди навіть у тяжких випадках затроєння грибами.

— **Залізничі прогульки.** Великий спадок фреквенції на австрійських залізницях піддав залізничій управі плян організувати залізничі прогульки, що тревають одну добу й не мають означеної цілі. Віденський прогульковець всідає за ціну 14 шилінґів у суботу вечором до потягу, який везе його в якусь незнану далечінь. Називають це: „ді Фарт інс Блянк". Потяг пристає по дорозі, щоби прогульковці могли насититися природою й робити піші прогульки. Тоді потяг чекає спокійно, аж прогульковці вернуть до ваґонів. В ресторанах на стаціях приготовані для них дешеві обіди, тому не треба брати зі собою харчів. Такі потяги обчислені на 500 прогульковців. Куди їдуть ніхто не знає, крім одного керовника потягу, і ніхто його про це не питає. Такі залізничі прогульки не є зрештою новиною, бо в Анґлії практикуються вони вже віддавна і виказують велику фреквенцію.

З нових видань.

Теофіль Коструба: ГЕТЬМАН ІВАН СКОРОПАДСЬКИЙ (1708—1722). Накладом „Хліборобського Шляху". Львів, 1932, 8°, ст. 32.

На початку цієї біоґрафії молодий автор-гетьманець накидається на акад. Михайла Грушевського. Кожному вільно критикувати думки інших, одначе неетично є підсувати комусь такі думки, яких він не висловлював. Оповідаючи про те, що українські історики народницького напрямку вміли тільки осудити Гетьманщину устами своїх найвизначніших — як „народню гнобительку" — пише п. Т. Коструба: „Не дурно самому проф. Грушевському видавалося дивним, як та українська старшина з „автономічною програмою" ще в поч. XIX. століття, в особі офіцера Олекси Мартоса (1790—1842), тепло могла згадувати самостійника Мазепу, виклинаного офіціяльно церквою". Відтак у примітці пише п. К.: „Проф. Груш. пише: „Аж дивно буває читати такі відзиви... про Мазепу як укр. героя... напр. у записках і листуванні офіцера російської служби Мартоса" (Ілюстр. історія України, 1921, ст. 484, прим.). Як побачимо нижче для нас (себто для п. К.) воно цілком не дивне!"

На основі такого цитату п. Коструби читач подумає, що дійсно історик Грушевський дивується, чому Мартос уважає Мазепу за українського героя. В дійсности це тільки інсинуація п. К-и, що вирвав одно речення з поданої Грушевським характеристики початків національного відродження у Східній Україні. Грушевський пише ось що: „Зросійщені службисти, що кров свою проливали за російське отечество і в усіх сил, не за страх, а за совість будували нові російські порядки на Україні, ширили російську мову і культуру, самі виступали як російські письменники і в своїм обиході перейшли вповні на мову російську — вони заразом з побожною любовю збирали память про укр. старовину, записували укр. вірші та пісні, слова і прислівя, а в своїх записках та листах, не призначених для публики, висловлювали колишню українську свободу, давніх борців за українські вільности". А відтак у примітці: „Аж дивно буває читати такі відзиви про стару укр. „конституцію", про колишнє щастя укр. автономії, про Мазепу як українського героя, які знаходимо напр. в записках і листуванні офіцера російської служби Мартоса. Побувавши в Галаці, на могилі Мазепи, і згадавши, як цього „фундатора київської Академії і багатьох церков" що-року з наказу уряду духовенство проклинає в тім-же Києві першої неділі посту „разом з Разіним і іншими злодіями й розбійниками", він (Мартос) записує: „Разін був розбійник, а Мазепа — освіченіший, чоловіколюбніший чоловік, зручний чоло... і провідник вільного — значить на-

сливого народу. Після того, як він вийшов з Малоросії, її мешканці втеряли свої права, котрі Мазепа боронив так довго з любовю і запалом відповідним для патріота. Його не стало й імення Малоросії і її хоробрих козаків зникло з реєстру народів — невеликих числом, але відомих своїм буттям і конституцією". — Хай-же шан. читачі рішать, чи слушно накидується молоденький гетьманець на заслуженого нашого найбільшого історика за примітку й переповідження сторінки із записника О. Мартоса.

П. Коструба мусить признати, що без праць істориків Костомарова, Антоновича, Лазаревського та Грушевського, на яких він накидається за те, що вони думали категоріями свого часу, недалеко зайшов би при писанні й цієї біографії. Можу ствердити, що автор не переглянув навіть докладно монографії Костомарова про Мазепу, а то найшов би добрий доказ на „мазепинство" Скоропадського. Та врешті не потребує п. К. цим трудитися, бо це зробив перед 25 роками письменник Вяч. Будзиновський у популярнім нарисі про І. Скоропадського (Наші гетьмани, Львів, 1907, ст. 161—171). П. Коструба, як „науковець" (тому, що подає масу заміток) зіґнорував зовсім цю популярну книжочку Будзиновського; а шкода, бо гетьманець Будзиновський краще уарґументував, що Скоропадський був учасником заговору Мазепи; доходить він до того шляхом льоґічного думання та змішнює це одною вісткою з Кочубеєвого доносу, засягнечою з монографії про Мазепу народницького історика Костомарова. Багато зробили для висвітлення минулого Гетьманщини саме наші історики народницького напрямку! Треба тільки їхні досліди сумлінно студіювати та використовуючи їх, посувати наперед досліди історії України.

До питання, чи Іван Скоропадський був учасником протимосковського заговору Мазепи, маю зібраних кілька згадок сучасних актів та мемуарів. Аналіза за тих вісток висвітлює справу, чому Скоропадський залишився по московському боці, та це обговорю на іншому місці.

Д-р М. Андрусяк.

Студентські справи.

Вписи на Львівську Політехніку.

Товариство Українських Студентів Політехніки „Основа" у Львові подає до відома всім, що бажалиб записатися в шкільнім році 1932/33 на Львівську Політехніку, отсе: 1) Вписи на всі виділи львівської політехніки тревають від 13—23. вересня. 2) До подання про прийняття треба долучити отсі залучники: а) curriculum vitae (писане власноручно враз із власноручним підписом), б) метрику уродження (в оригіналі і по латині), в) свідоцтво зрілости (в оригіналі), г) всі документи військові (в оригіналах), ґ) свідоцтво моральности (якщо була перерва між студіями), д) 5 (пять) непідклеєних знимок. При вписі мусить бути кожний особисто.

Зокрема обовязують на поодиноких виділах такі вступні іспити: На виділі механіки: математика, фізика, геометрія начеркова і відручне шкіцування машинових частин. На виділі хемічнім: фізика, хемія і шкіцування. На виділі рільничо-лісовім: науки природничі. На виділі загальнім, група математична: наука математики і начеркової ґеометрії. На виділі заг., група фізика, хемія: фізика, математика. На виділі заг., гр. рисункова: шкіцування і геометрія начеркова. На виділі інжинірії: математика, шкіцування. На виділі архітектури: рисунки і загальні відомости з історії культури і мистецтва.

Оплати на рік 1932/33 **підвищені.** Вписове 30 зол., оплата річна на всіх виділах 320 зол., платна у двох рівних ратах. Відноситься це виключно до нових слухачів, бо для старших років оплати не змінені. Є можливість відложення оплат для незаможних, тому вказано є постаратися про свідоцтво незаможности.

Т-во „Основа" влаштовує проготовавчий курс до вступного іспиту на львівську політехніку. Курс розпічнеться 16. серпня і триватиме до вписів. Зголошення й інформації в Т-ві „Основа", Львів, Супінського 21, Акад. Дім.

Дописи.

КОЗОВА. **(Як молоді верховодять. — З громадської ради. — Звуження нашого життя після пацифікації. — Ліквідація освітніх та економічних установ. — Мусимо будувати наново!).** Про життя Козови та її району не писалося у нас прилюдно вже довший час, бо пацифікація спацифікувала так усе тутешне життя, що все жило наче у Бога за дверима... Наші молодші з молодших взялися тепер дещо й собі поверховодити понад „верхами", тобто заскаржили місцевого пароха о. Іванчука перед деканатський суд.. Прийшли їм у допомогу і деякі старші невдоволенці і таку скаргу щось на 12 пунктів виписали, що при розгляді деканом о. Штокалком показались усі ті пункти пустою напастю. Тепер розписуються про те мабуть в „Українському Голосі". — Рівнож українські громадяни не погодилися вибрати до громадської ради свого місцевого адвоката, бо — як казали — нема місця для селян чи міщан. Громадська управа була з того вдоволена, а може й сама впливала на таке рішення, бо не хотіла вибирати нових осіб, які вимагалиб більш контрольованої господарки в громаді. Одначе й без того поховзнулася нога громадському секретареві Зелінському, якого нагло дня 4. серпня ц. р. припинили в урядуванні. Закидують йому спроневірення около 80.000 громадських грошей, а головно великі недокладности в рахунках щодо будови шкільного будинку, що коштувало понад міру дорого, бо щось понад 30.000 долярів. Бурмістром (а перед тим навіть наказним комісарем) є місцевий нотар нац. демократ Травфелер. Він як бурмістр відповідає за свого підлеглого писаря, тимбільше, що побирає місячну платню около 300 зол. Зате громада Козова має дуже багацько довгів, а довгів приватних не хоче зовсім платити; а староство з уряду не дозволяє вести екзекуції на громадських доходах з причини, що громада не моглаб, мовляв, виконувати своїх приписаних обовязків. — Наше українське життя від часу „пацифікації" звузилося. Адміністрація розвязала місцеву філію „Просвіти", а міністерство це затвердило, хоч не було найменших причин. Адміністрація свідомо помішала філію „Просвіти" з місцевою читальнею „Просвіти" і подала за причину бомби, знайдені в читальнянім домі (парохіяльнім), хоч філія „Просвіти" там зовсім не [illegible]ся. Отже розвязала адміністрація зразом і чит. „Просвіти" і філію „Просвіти", а також місцеве [illegible] Тов. охорони дітей і опіки над молоддю. І не помогли які рекурси до воєвідства і міністерства. Тепер [illegible]шився лише Кружок „Рідної Школи", при котрім [illegible]ється освітне та культурне й товариське життя [illegible]ських громадян. Життя те остільки цікаве, що [illegible]падається на селянське та міщанське, тобто: [illegible] зовуть себе тут міщанами, а рільники — господарями. Ремісники дещо вивищуються, як „міщани" над [illegible]нами", наче ходачкова шляхта, хоч поправді не [illegible]чим вивищуватися, хіба своєю бідою... — Рівнож і [illegible] кооперація заломилася й місцева кооператива [illegible] мусіла припинити свою роботу ще від травня 1932. Причиною була пацифікація, що підірвала основу [illegible]ну, відтак борг у громаді (затягнений при будові [illegible]ли і досі незаплачений), а вкінці таки брак фахових [illegible]дей до ведення торговельного інтересу в [illegible] осередку. Зрештою те саме видно і в більшім [illegible]режанах, де Повіт. Союз Кооператив мусів себе [illegible] зліквідувати. Одначе є надія, що життя таки [illegible] і люди пічнуть наново працювати і будувати. — **Громадянин.**

ТЕРНОПІЛЬ. **(Нове передчасне спенсіонування).** В останніх роках перейшло передчасно на пенсію [illegible] мало українських державних урядовців, головно учителів середніх шкіл. Очевидно, спенсіонували їх [illegible]сно і проти їх волі, як це було з кільканацяти учителями розвязаної у вересні 1930 р. української державної гімназії в Тернополі. Рівночасно перенесли в корінну Польщу цілий ряд українських державних урядовців і недалека мабуть хвиля, коли в Тернополі і в тернопільському повіті — поза священиками, занятими в парохіяльній службі і горсткою інтеліґентів вільних звань — не буде українців-інтеліґентів, державних службовиків. З днем 1. серпня ц. р. перенесли на емеритуру професора Дмитра Цибушника, що в трьох останніх роках учив у третій державній польській гімназії в Тернополі. Має він усього 21 літ служби і [illegible] кілька літ життя, а лікарська комісія в осени [illegible] року визнала його за вповні здорового. Проф. Цибушника спенсіонували без його згоди і проти його [illegible]. Рівночасно в часі цьогорічних шкільних ферій спенсіонували передчасно, або перенесли на захід кількох українських народніх учителів тернопільського повіту. Місця після них займуть очевидно поляки й польки.

СПОРТ.

МЕТА — ТРИЗУБ 5:3 (3:1).

Змагання за мистецтво У. С. С. покінчилося перемогою більше рутинованої і фізично сильнішої Мети. Гра з обох сторін гарна, хоч за гостра. Тризуб [illegible]ся в дійсности небезпечною дружиною, з якою [illegible] дидати на мистця округи мусітимуть поважно [illegible]тися. Тризуб мав зрештою пеха, бо не використав [illegible] двох карних. Суддя п. Мочураш дуже нерішучий.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 9.VIII. 1932. за масло експортове та десерове пріма 2·60 зол., за літру молока 19—20 сот., літру сметани 0·90 зол., [illegible] нець 3·50 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Кіна.

АПОЛЬО: „Варієте" (з Янінґсом) і „Біле пекло".

АТЛЯНТІК (давніше Лев) нечинне.

КАСІНО: „Афера замужної жінки".

КОПЕРНИК: „На заході не було так зле" і „Спізнений романс".

МАРУСЕНЬКА: „На заході не було так зле" і „Спізнений романс".

МІРАЖ: „Парада кохання".

ОАЗА: „Над гарним, синім Дунаєм".

ПАН: „Дзвонар із Нотрдаму".

ПАЛЯС: „Містері".

ПАСАЖ: „Червона помста".

ПРОМІНЬ: „Дивна брехня Ніни Петрівни".

СОНЦЕ: Підчас ферій нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Погани" і „Льорель та Гарді".

УТІХА: „Кривава помста".

ХИМЕРА: „Жінка без серця".

Закордонне радіо.

Четвер, 11. серпня 1932.

Мілано (331,4) 20.30 „Ля Белля Мольнара" оп., **Штутґарт** (360,6) 20.00 „Фальстаф" оп. Верді, **Гельсінґфорс** (368,1) 19.45 Лілі Лиґертред, спів, **Берлін** (419) 12.00 Тр. з райхстаґу: „Конст. Академія", **Стокгольм** (435,4) 21.00 Солісти (Славянська музика), **Прага** (488,6) 19.00 Спів, **Відень** (517,2) 20.00 Хор донських козаків, **Будапешт** (550,5) 18.30 Мад. пісні, **Любляна** (575,3) 20.30 Хор „Люблянського Дзвону", **Харків** (937,5) 14.30 Гумор, 16.00 Концерт для молоді, 18.30 Нар. музика, 20.30 Оп. фраґменти.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 11. серпня 1932.

12.20, 12.45, 15.10, 15.40 Ґрамофон, 12.40 Метеор. ком., 15.00 Господарський ком., 16.10 „Чародійний кінь" оп. для дітей, 6.40 „Польські пущі в давніх часах", 17.00 Камеральний концерт, 18.00 „Полювання на болоті й воді", 18.20, 20.00, 22.50 Легка й танкова музика, 19.45 „Початки летунства в леґіонах", 21.20 „Сальон пп. Цельонтковських", 22.00 Арії та пісні Льолі Мішкевич, 22.40 Спорт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Тов. св. Андрея устроює реколекції для священиків під проводом ОО. Редемптористів у Дух. Сем. у Львові в днях від 12.—17. вересня 1932 Зголошуватися до дня 1. вересня 1932 до о. Юл. Дзеровича, вул. Содова ч. 1. 2—3

В 174 числі вкралася помилка: замісць Марія Біленька, має бути **Марія Білецька** зложила на „Українську Захоронку" 10 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.